



2016. gada dabas simboli

Publicēts: 09.12.2020.



[PDF](#) [2005. gada dabas simbolu plakāts](#)

[PDF](#) [2006. gada dabas simbolu plakāts](#)

[PDF](#) [2007. gada dabas simbolu plakāts](#)

[PDF](#) [2008. gada dabas simbolu plakāts](#)

[PDF](#) [2009. gada dabas simbolu plakāts](#)

2010

[Skatīt vairāk](#)

2011

[Skatīt vairāk](#)

2012

[Skatīt vairāk](#)

2013

[Skatīt vairāk](#)

2014

[Skatīt vairāk](#)

2015

[Skatīt vairāk](#)

2017

[Skatīt vairāk](#)

2018

[Skatīt vairāk](#)

2019

[Skatīt vairāk](#)

2020

[Skatīt vairāk](#)



Gada augs >>> Purva atālene (*Parnassia palustris*)

Gada sūna >>> Parastā straussūna (*Ptilium crista-cas trencis*)

Gada koks >>> Ošlapu kļava (*Acer negundo*)

Gada sēne >>> Bārkstainā mušmire (*Amanita strobiliformis*)

Gada gliemis >>> Graciozā ūdensspolīte (*Anisus vorticulus*)

Gada kukainis >>> Smirdīgā rožvabole (*Oxythyrea funesta*)

Gada bezmugurkaulnieks >>> Samtērces (*Trombididae*)

Gada putns >>> Dižraibais dzenis (*Dendrocopos major*)

Gada dzīvnieks >>> Āpsis (*Meles meles*)

Gada ģeoloģiskais objekts >>> Ketleru atsegumi

Gada dzīvotne >>> Niedrāji

Gada augs >>> Purva atālene (*Parnassia palustris*)



Latvijas Botāniķu biedrība par 2015. gada augu izvēlējusies purva atāleni.

Līdz 35 cm garš lakstaugs ar pievilcīgu ziedu, kas sastāv no 5 uzkrītoši dzīslotām ziedlapiņām. Raksturīga skaujoša sirds formas lapiņa krietnu gabalu virs zemes. Pēc tās viegli var pazīt arī neziedošu augu. Vēlas ziedēšanas dēļ - uz zied jūlija beigās, radies ģints nosaukums latviešu valodā - atālene, saukta arī par atāla puķi jeb augs, kas zied atālā. Purva atālene aug dabiskās, sugām bagātās un botāniski vērtīgās mitrās pļavās un kalņainos zāļu purvos. Augs ir indīgs!

Avots: [Latvijas Botāniķu biedrība](#)

Gada sūna >>> Parastā straussūna (*Ptilium crista-cas trencis*)



Latvijas Botāniķu biedrība par 2015. gada sūnu izvēlējusies parasto straussūnu.

Graciozais izskats un sūnu mērogos lielais augums (~ 10 cm gara) to izceļ citu sūnu vidū un ļauj viegli atpazīst un iegaumēt. Latvisko nosaukumu tā ieguvusi strausa spalvai līdzīgā izskata dēļ. Parastā straussūna Latvijā ir bieži sastopama un aug barības vielām nabadzīgu skujkoku, retāk, jauktu koku mežu zemsedzē, parasti mēreni mitros apstākļos. Dažreiz sastopama arī uz salmu jumtiem vai laukakmeņiem, trupošas koksnes un citur. Straussūna veido sporogonus - sporu vēcelītes uz sarkaniem kātiņiem, kas ir līdz 5 cm gari. Tie sastopami ļoti reti.

Avots: [Latvijas Botāniķu biedrība](#)

Gada koks >>> Ošlapu kļava (Acer negundo) ☞



Latvijas Dendrologu biedrība par 2016. gada koku izvēlējusies ošlapu kļavu.

Ātraudzīgs vidēja lieluma koks vai daudzstumbrains krūms – līdz 12-15 m augsts. Jaunie dzinumi ir ar zilganu apsarmi, lapas nepāra plūksnaini saliktas, sastāv no 3–7 (9) iegareni olveida, smailām, lielzobainām lapiņām, kas kopumā atgādina oša lapas. Ošlapu kļavas dabiskais izplatības areāls ir Ziemeļamerika. Latvijā tā ir invazīva suga. Lai novērstu vai vismaz samazinātu tās tālāku invāziju, vēlams izvairīties no šīs kļavu sugas izmantošanas apstādījumu veidošanā, bet jau izveidojušās audzes maksimāli ierobežot. Turklāt sevišķi svarīgi ir ierobežot sievišķo augu daudzumu, lai neturpinātos sugas izplatība ar sēklām..

Avots: Latvijas Dendrologu biedrība, Andrejs Svilāns, dendrologs, Latvijas dendrologu biedrības prezidents

Gada sēne >>> Bārkstainā mušmire (*Amanita strobiliformis*)



Latvijas Mikologu biedrība par 2016. gada sēni izvēlējusies bārkstaino mušmīri.

Pelēcīgi iedzelteno vai gandrīz balto cepurītes virsu klāj kārpiņas; cepurītes apakšpusē esošās lapiņas ir baltas; kātiņš un cepurītes mala mēdz būt bagātīgi aplīpuši ar vatveidīga plīvura paliekām, kuru dēļ tā arī tikusi nodēvēta par bārkstaino. Jaunai sēnei šis pabiezais vatveidīgais plīvurs plešas no kātiņa līdz pat cepurītes malai, līdz ar to pilnībā aizsegdams lapiņas. sastopama lapu koku un jaukto koku mežos. Liela un skaista sēne, kura ir visai reta gan Latvijā, gan citur Eiropā.

Avots: [Latvijas Mikologu biedrība](#)

Vēl par sēnēm: senes.lv un fungi.lv

Gada gliemis >>> Graciozā ūdensspolīte (*Anisus vorticulus*)



Latvijas Malakologu biedrība par savu 2016. gada gliemi izvēlējusies graciozo ūdensspolīti.

Tas ir neliels gliemis. Tam raksturīga dzeltenbrūna čaula ar 6 vijumiem, no kuriem pēdējais mēdz būt šaurāks nekā priekšpēdējais. Čaulas ieeja sirdsveidīgi iegarena, čaulas diametrs 0,4 – 0,6 cm. Čaula ir zema, ar diezgan plānām sienām. Dzīves ilgums līdz 18 mēnešiem. Pārtiek no sīkām augu daļām, višņūnas alģēm. Dzīvo uz ūdens augiem tikai labi apgaismotos, nepiesārņotos, seklos, stāvošos vai lēni tekošos, ūdeņos – ezeros, diļķos, vecupēs, lēnās upēs. Aizsargājama visā Eiropas Savienībā.

Avots: [Latvijas Malakologu biedrība](#)

Gada kukainis >>> Smirdīgā rožvabole (*Oxythyrea funesta*)



Latvijas Entomoloģijas biedrība par 2016. gada kukaini izvēlējusies smirdīgo rožvaboli..

Smirdīgā rožvabole ir ap 1-1,5 cm gara skarabeju dzimtas vabole. Tās ķermenis ir melns, ar bronzas spīdumu klāts, ar neregulāriem gaišiem plankumiem un garu skraju apmatojumu. Vaboles nereti sastopamas uz ziedošiem augiem, kur galvenokārt mīlojas ar nektāru, bet mēdz arī grauzt pašus ziedus. Dabā smirdīgo rožvaboli var novērot visdažādākajās vietās, tomēr tā izvairās no plašiem mežu masīviem un vairāk sastopama atklātā ainavā. Smirdīgās rožvaboles izplatības krasā virzīšanās ziemeļu virzienā ir globālo klimata izmaiņu liecība.

Avots: [Latvijas Entomoloģijas biedrība](#)

Gada bezmugurkaulnieks >>> Samtērces (Trombidiidae)



Latvijas Entomoloģijas biedrība par 2016. gada bezmugurkaulniekiem ir izvēlējusies samtērces.

Šīs ērces ir nelielas, pārsvarā sastopamas uz augsnes virskārtas vai augsnē un bieži ir spilgti sarkanā krāsā. Tās ir sastopamas gan mežos, gan arī augļu dārzos un citās dzīvotnēs. Tāpat kā citām ērcēm, arī samtērcēm ir astoņas kājas, iespējams, tāpēc cilvēki tās nereti uzskata par zirnekļiem. Šīs ērces ir īpaši aktīvas saulainā, siltā laikā, kad viegli ieraugāmas uz augsnes, sūnām vai lapām. Tās nekož un nedzeļ. Pieaugušas samtērces ir plēsēji un barojas ar daudz

sugu kukaiņiem. Tādējādi samtērcēm ir nozīmīga loma barības vielu apritē dabā.

Gada putns >>> Dižraibais dzenis (*Dendrocopos major*) ♂



Latvijas Ornitoloģijas biedrība (LOB) par 2016. gada putnu ir izvēlējusies dižraibo dzeni.

Dižraibais dzenis apdzīvo dažādus mežus un ir biežāk sastopamā no deviņām Latvijas dzeņu sugām. Apspalvojums izteikti raibs. Mugurpuse melna, uz pleciem, lieli balti laukumi. Lidspalvas melnas ar baltiem raibumiem. Ķermeņa apakšpuse balta, vēders un zemaste spilgti sarkani, kontrastaini nodalītas pavēderes baltās un sarkanās daļas. Mātītei galvas virsa melna, tēviņam pakausis sarkans, bet jaunajiem putniem visa galvas virsa sarkana. Zem acs no knābja līdz pakausim stiepjas melna josla. Zaru žāklēs vai stumbru spraugās mēdz ierīkot "kalves" čiekuru apstrādei. Zem šādiem kokiem parasti atrodamas izlobītu čiekuru kaudzes. Parasti pavasarī riesta laikā (visintensīvāk aprīlī) dzirdama 2-3 sekundes gara raksturīga bungošana, kas ir īsāka nekā citām dzeņu sugām, ar lēnākām beigām.

Gada dzīvnieks >>> Āpsis (*Meles meles*) ♂



Latvijas Dabas muzejs par 2016. gada dzīvnieku izvēlējies āpsi.

Viens no lielākajiem plēsēju kārtas sermuļu dzimtas dzīvniekiem Latvijā. Ar savu melnbalti svītrotu purniņu āpsis ir viens no mūsu atpazīstamākajiem zīdītājiem. Drukānā ķermeņa mugura un sāni ir sudrabaini pelēcīgi, kājas, kakls, krūtis un vēders ir

melns. Aste ir bālgana. Tēviņi un mātītes parasti ir līdzīgi pēc izskata, tikai mātītes mēdz būt nedaudz mazāka izmēra. Dzīvo ģimenēs, reizēm veido radniecīgu ģimeņu grupas. Rok sazarotas alas ar daudzām ieejām. Ziemu, parasti no oktobra beigām līdz aprīļa sākumam, pavada ziemas miegā, pārtiekot no uzkrātajām tauku rezervēm.

Avots: [Latvijas Dabas muzejs](#)

Gada ģeoloģiskais objekts >>> Ketleru atsegumi



Ziemeļvidzemes ģeoparks par 2016. gada ģeoloģisko objektu izvēlējies Ketleru atsegumus.

Atrodas Kurzemē, Skrundas novadā, Ventas labajā krastā augšpus Skrundas. Lai arī Ketleru atsegumi izmēros nav lieli, jo sasniedz tikai dažu metru augstumu, tie ir izcili nozīmīgi visas pasaules mērogā! Vietas diženums saistīts ar pasaules mērogā unikālu fosiliju – visnenākā četrkāju dzīvnieka *Ventastega curonica* – atrašanu šajā vietā un vēl arī pie Ventas pietekas Cieceres. Atsegumi kopš 1977. gada ir aizsargājams ģeoloģisks dabas piemineklis un ietilpst dabas liegumā “Ventas un Šķērveļa ieleja”, kas ir Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorija Natura 2000.

Avots: [Ziemeļvidzemes ģeoparks](#)

Gada dzīvotne >>> niedrāji



Latvijas Dabas fonds par 2016. gada dzīvotni izvēlējies niedrājus.

Niedrāji ir nozīmīga dzīvesvieta vairākām aizsargājamām putnu sugām, piemēram, lielajam dumpim, niedru lijai, mazajam ormanītim, bārdzilītei un Seivi ļauķim. Ezeros ligzdojošajiem putniem un zivīm nozīmīga ir mozaikveida dzīves telpa – aizaugušas un atklātas ūdens virsmas, kas samazinās ezeru aizaugšanas dēļ. Lai nepieļautu lielu vienlaidus niedrāju masīvu rašanos un atklātas ūdens virsmas apjoma sarukšanu, niedrājus ir nepieciešams apsaimniekot.

Avots: [Latvijas Dabas fonds](#)

<https://www.daba.gov.lv/lv/2016-gada-dabas-simboli>